

**Бути готовим до всього:
прийоми агентів МІ-6 для
цивільних**

Анотація

Життя секретного агента в кіно — це шикарні автомобілі, смокінги і блискучі дотепи, які він відпускає, розправляючись із черговим ворогом за допомогою крутого наручного годинника. Забудьте про все, що бачили на екрані! У книзі Реда Райлі, колишнього співробітника британської секретної служби MI-6, все серйозно. Описані в ній методи перевірені на практиці, а всі життєво важливі шпигунські прийоми випробувані в польових умовах. Ви дізнаєтеся, як уникати стеження, створювати фальшиві особистості, відбивати прямий напад, виживати у ворожому середовищі та багато іншого. Не обійдеться і без справжніх шпигунських історій, які служать невичерпним джерелом натхнення для Голлівуду. Прочитавши цю книгу, ви навчитеся самодисципліни, адаптивності та зможете зустріти будь-які мінливості долі у всеозброєнні.

Ред Райлі
БУТИ
ГОТОВИМ
ДО
ВСЬОГО

**Прийоми агентів МІ-6
для цивільних**

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ — 2024

УДК 355.40
Р 18

Переклад українською — Олег Мартан

Райлі Ред

Р 18 Бути готовим до всього: прийоми агентів МІ-6 для цивільних. / Ред Райлі. — Київ: «Центр учбової літератури», 2024. — 238 с.

ISBN 978-611-01-3369-2

Життя секретного агента в кіно — це шикарні автомобілі, смокінги і блискучі дотепи, які він відпускає, розправляючись із черговим ворогом за допомогою крутого наручного годинника. Забудьте про все, що бачили на екрані! У книзі Реда Райлі, колишнього співробітника британської секретної служби МІ-6, все серйозно. Описані в ній методи перевірені на практиці, а всі життєво важливі шпигунські прийоми випробувані в польових умовах. Ви дізнаєтеся, як уникати стеження, створювати фальшиві особистості, відбивати прямий напад, виживати у ворожому середовищі та багато іншого. Не обійдеться і без справжніх шпигунських історій, які служать невичерпним джерелом натхнення для Голлівуду. Прочитавши цю книгу, ви навчитеся самодисципліни, адаптивності та зможете зустріти будь-які мінливості долі у всеозброєнні.

ISBN 978-611-01-3369-2

© Видавництво «Центр учбової літератури», 2024.

Передмова

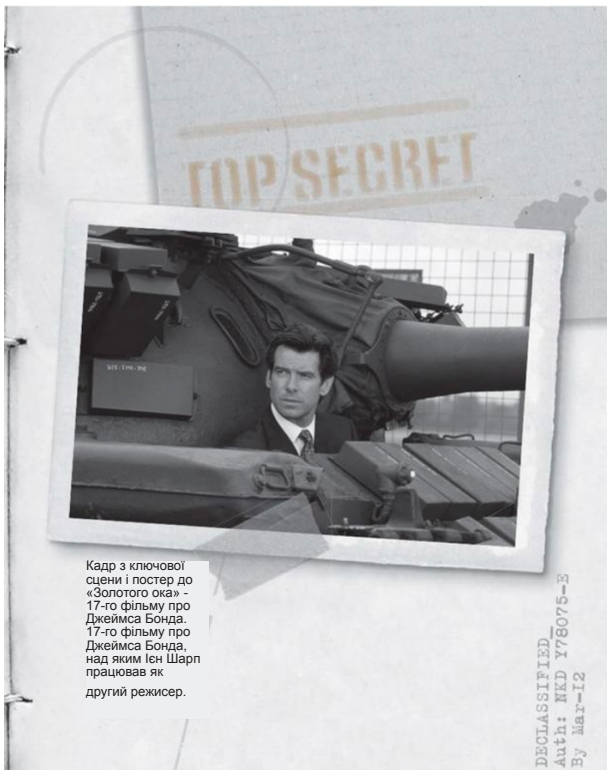
Я ПОЗНАЙОМИВСЯ З РЕДОМ РАЙЛІ, АВТОРОМ ЦІЄЇ НАДЗВИЧАЙНО КОРИСНОЇ КНИЖКИ, НА ЗЙОМКАХ ФІЛЬМУ «Хто ризикує – перемагає», в основу сюжету якого лягло захоплення терористами іранського посольства в Лондоні та його успішний штурм силами Спеціальної авіадесантної служби (SAS).

Райлі був призначений моїм консультантом, і на всіх етапах зйомки його професійне керівництво було безцінним. З огляду на особливо секретний характер діяльності SAS, завдання, що стояло перед Райлі, було вельми делікатним, але його багатий досвід у надрах цієї структури все ж допоміг зробити фільм максимально достовірним.

Під час зйомок наша співпраця переросла в міцну дружбу. Я порадив Реду записати свій досвід для майбутніх поколінь, водночас маючи на увазі не тільки його прямих нащадків: якомога більше людей мали б дізнатися про дивовижні подвиги цієї людини, яка безстрашно виконувала свій обов'язок у тилу ворога, в гущі найнебезпечніших конфліктів по всьому світу.

Відтоді вже вийшла перша (і яка!) книга Райлі «Поцілунки Німбуса» (Kisses from Nimbus), а тепер і ця, вельми цікава професійна інструкція зі шпигунства. На відміну від більшості книжок на подібну тему ця – справжнє джерело справжньої інформації, адже автор багато років сам був агентом MI-6. Саме тому від книги просто неможливо відірватися.

Ієн Шарп

ДОЗВОЛЬТЕ ПРЕДСТАВИТИСЯ: РЕД РАЙЛІ. Утім, звать мене зовсім не Ред, та й прізвище моє не Райлі, але я вважаю за краще представлятися цим ім'ям. Точніше, оперативним псевдонімом, необхідним для діяльності, якою я

займався більшу частину свого свідомого життя. Протягом 18 років я служив у МІ-6 – Секретній розвідувальній службі МЗС Великої Британії – і не так давно вийшов у відставку. Я був секретним агентом, зрозуміло з усією належною підготовкою. Працювати у складі команди мені доводилося нечасто, більшість моїх місій були поодинокими. Як правило, я займався збором розвідданих, але крім цього виконував і інші завдання британського уряду в різних куточках світу.

За всю свою багаторічну бутність секретним агентом я жодного разу не входив у штаб-квартиру МІ-6, що на перехресті Воксхолл-Крос у Лондоні, через парадний вхід. Гадаю, зовнішні розвідки будь-яких країн могли б із легкістю виявляти британських шпигунів: усе, що для цього потрібно, – фотографувати тих, хто товчється біля дверей Леголенду, як зазвичай називають цю будівлю через її химерну архітектуру, і складати знімки в окрему теку.

З кураторами я завжди зустрічався на конспіративних квартирах, зазвичай у радіусі не більше ніж миля від вокзалу Вікторія, отримував інструкції до майбутнього завдання і вирушав його виконувати. Мені б і на думку не спало зв'язатися з лондонською штаб-квартирою з-за кордону, якби це було навіть питанням життя і смерті. За необхідності я натягував одну зі своїх личин і діяв на власний страх і ризик, не чекаючи підтримки від лондонського начальства. Захоплююче заняття, чи не так?

Кожна з моїх фальшивих особистостей мала досить переконливий вигляд і була забезпечена пачкою документів. У цій пачці були паспорт (зі штемпелем про в'їзд), водійські права, банківські та кредитні картки, довідка з місця роботи і навіть записки від друга або подруги, щоб людина, якою

я прикидався, виглядала максимально природно. Мені дали вичерпну інструкцію про те, що в разі арешту або допиту я в жодному разі не повинен визнавати свій зв'язок із британським урядом. Успішне виконання завдання залежало тільки від мене: розраховувати, що куратори зуміють мене підстрахувати, не доводилося. Щоб забезпечити собі шанси на успіх, я мав постійно використовувати й удосконалювати прийоми конспірації та інші методи виживання.

Досі достеменно не знаю, чому МІ-6 обрала мене для вербування, але не сумніваюся, що однією з найвагоміших причин було моє минуле. У поважному 17-річному віці я вступив до британської армії, прослужив кілька років у Королівському корпусі зв'язку, потім перевівся в Корпус армійської авіації, а останні свої роки в армії провів у Спеціальній авіадесантній службі. За цей час я навчився непогано пілотувати літаки та гелікоптери, опанував зтяжні стрибки з парашутом, керування яхтою та мистецтво альпінізму. До того ж за ці роки я опанував загальновійськові навички, як-от використання спеціальних засобів зв'язку, поведження зі зброєю, рукопашний бій, виживання у ворожому середовищі, опір на допитах і базова дисципліна. До речі, виживання мене навчав один із найкращих інструкторів у світі, Джон Лофті Вайзман, який на той час керував Школою виживання, що розташовувалася в штаб-квартирі SAS у Херефорді.

Багато прийомів, яких навчив мене Лофті, стали в пригоді під час служби в МІ-6, а деякі я застосовую і донині. Один із них буквально увійшов у звичку. Так і чую, як Лофті з його лондонським акцентом каже мені: «Щоразу, коли приймаєш душ, пісяй собі на ноги, синку. Так ти точно не підчепиш мікоз або якусь іншу грибкову гидоту».

І знаєте що? Лофті мав рацію. Відтоді я не відаю проблем зі шкірою на моїх ногах. І мушу сказати, ноги – це найсимпатичніше, що в мені є, не рахуючи ямочок на щоках. Але не турбуйтеся: щоб стати секретним агентом, вам не потрібні ні ямочки на щоках, ні бездоганні ноги, що пахнуть сечею.

Однак, щоб оволодіти навичками секретного агента й успішно їх застосовувати, дещо все ж таки необхідно. Це відповідна зовнішність, вміння брехати та шахраювати, самодисципліна, спецпідготовка і, звісно, відмінна фізична форма. Про кожну з цих складових ми і поговоримо зараз окремо.

ЗОВНІШНІСТЬ

Мати відповідну зовнішність зовсім не означає, що ви неодмінно повинні мати сувору чоловічу чарівність і сексуальність Деніела Крейга або Шона Коннері чи не менш сувору, але жіночну красу (і, звичайно, сексуальність)

Діани Рігг або Кері Рассел. Усе відбувається з точністю до навпаки. Шпигун має мати абсолютно непримітний, навіть непоказний вигляд і не виділятися з натовпу. Я нічого не маю проти товстих і худих, високих і невисоких, але факт залишається фактом: є типи зовнішності, протипоказані шпигунові, якщо він, звісно, не хоче, щоб його викрили. Так, наприклад, шпигун не повинен бути «вертикально неповноцінним». Простіше кажучи, він має бути середнього зросту, а не двометровим гігантом або коротуном. Те саме стосується «неповноцінності в ширину». Той, хто важить півтора центнера, навряд чи виявиться прийнятною кандидатурою. Тож вибачте мою неполіткоректність, але роль секретного агента вимагає від-

повідності якомусь стереотипу, і найточнішим визначенням для нього буде, мабуть, «непримітний». Людина має бути сіренькою і до непристойності пересічною в усіх відношеннях. Принаймні, зовні.

DECLASSIFIED
Auth: NKD Y78075-E
By Mar-12

ВМІННЯ БРЕХАТИ І ШАХРАЮВАТИ

Напевно ви чули стару приказку «Обманом багато не наторгуеш». У звичайному житті все так і є: брехнею багато чого не доб'єшся, в усякому разі в довгій перспективі. Але придумав цю приказку явно не секретний агент, адже якби це було правдою, шпигунство як таке було б приречене на провал. Жодне розвідувальне агентство не може функціонувати без необхідності вдаватися до брехні та шахрайства. Ці вимоги прописані в посадовій інструкції кожного шпигуна. Офіційні особи можуть називати свою тактику «контршпигунством», «вивертами» або «стратегією введення в оману», але факт залишається фактом: те, чим вони займаються, – це

брехня і шахрайство. Як шпигун або як цивільна особа, яка використовує шпигунську тактику, щоб вижити, ви повинні примиритися з цією думкою. Чесність, гра за правилами – все це чудові високі принципи, але, щойно ви влізете в шкуру секретного агента, про них доведеться забути. Змирившись із цим, ви зможете використовувати будь-які стратегії «введення в оману», на які тільки здатні. Далі я дам кілька порад щодо цього.

САМОДИСЦИПЛІНА

В армії дисципліна тримається на субординації. Якщо старший за званням віддає вам наказ, ви зобов'язані підкоритися. Взаємодопомога, командний дух і готовність прикрити товариша – основа будь-якого бойового підрозділу.

Як шпигунові або ж цивільній особі в цій ролі вам, найімовірніше, доведеться бувати у ворожому середовищі, на небезпечних територіях і діяти поодиноці. Нікому буде віддавати накази і брати на себе відповідальність. Ніхто не надасть моральну підтримку і не прикриє, коли ви потрапите в халепу. Шпигун – це вовк-одинак. Єдиний доступний йому вид дисципліни – самодисципліна. Вам доведеться навчитися, перебуваючи на завданні, не довіряти жодній людині, чи то навіть дружні агенти. Тільки повернувшись у рідні краї і знову ставши самим собою, можна буде поступово відновлювати в собі довіру до людей.

ПІДГОТОВКА

Слово «ремесло» стосовно розвідників означає володіння спеціальними методами і прийомами шпигунства. Кожен з них модифікується і підлаштовується під мінливі обставини, в яких може опинитися секретний агент. Значну частину свого професійного життя шпигун зайнятий тим, що готується до завдань і намагається зібрати якомога більше інформації про передбачувані «об'єкти» – про їхні сім'ї, друзів, кар'єру, хобі, політичні погляди та моральні засади. Пам'ятайте: ніщо не замінить принципу шести «П», який сповідують усі, хто має стосунок до військової справи:

Попереднє планування і підготовка допомагають запобігти провалу.

ФІЗИЧНА ФОРМА

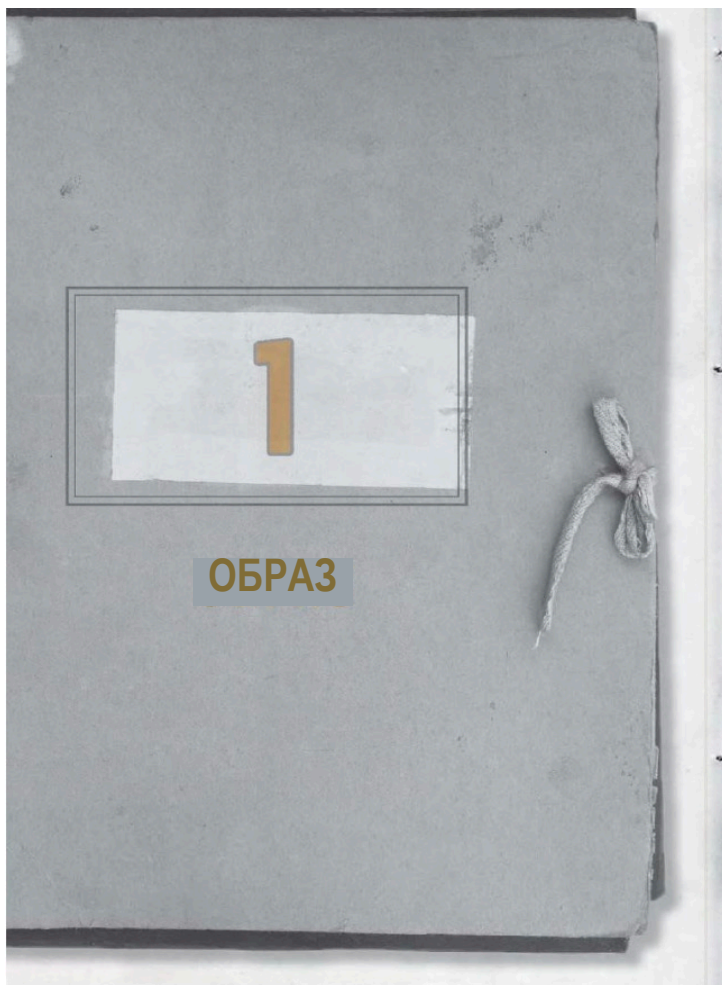
Не думайте, що підтримання фізичної форми зводиться до накачування м'язів, віджимань на одному пальці, багатогодинного сидіння в позі лотоса або підняття важких предметів. Ні, йдеться про здоров'я і гарне самопочуття загалом. Від вас вимагається швидко міркувати, вміти розслаблятися і зберігати почуття гумору. Ваші зуби, зір і слух мають бути в повному порядку.

Зазвичай для зміцнення серцево-судинної системи і підтримання загальної фізичної форми я здійснював регулярні пробіжки і щодня робив віджимання собі на втіху. Мені завжди здавалося дурістю витратити свої кровні, зароблені

тяжкою працею, на тренажерний зал, адже, перевертаючи не-
підйомні залізяки, я швидше за все заробив би собі грижу, і
нічого більше. За всяку ціну уникайте анаболічних стероїдів,
тестостерону, засобів для збільшення м'язової маси і всякої
подібної хімії.

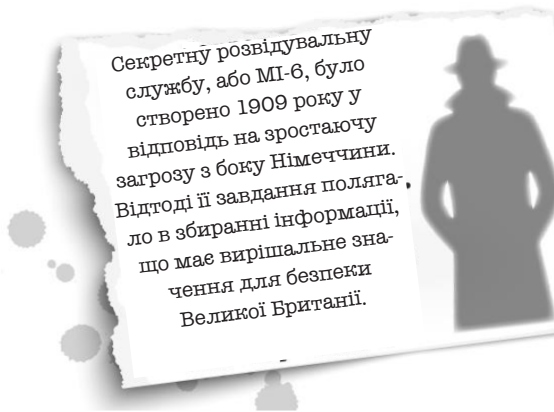
Якомога ретельніше дотримуйтеся гігієни, щоб звести
до мінімуму ризик підхопити інфекцію. Як я вже говорив,
ноги – це ваше все. Найімовірніше, вони вам знадобляться, і
не раз, щоб тікати від здоровенних м'язистих громил, напха-
них тестостероном та іншою гидотою, яку продають у спорт-
залах. Тож не забувайте пораду Лофті і щодня, приймаючи
душ, мочіться собі на ноги.

1. Образ

ПЕРЕД ТИМ, ЯК ПОТРАПИТИ ДО СЕКРЕТНОЇ РОЗВИДУВАЛЬНОЇ СЛУЖБИ Її Британської Величності, відомої як MI-6, і стати секретним агентом, я був військовим. Багато років я прослужив зв'язківцем у Королівському корпусі зв'язку, потім перевівся до Корпусу військової авіації, став пілотом гелікоптера, а 20 років потому закінчив службу спецпризначенцем у Спеціальній авіадесантній службі. За час моєї довгої і загалом нічим не примітної кар'єри в британській армії нікому з начальства, по суті, не було діла до мого зовнішнього вигляду. Звісно, у перші роки служби, одягнувши форму, я мав виглядати підтягнутим, чистим і охайним, якщо, звісно, не брав участі в бойових діях. Але все змінилося, коли, вже будучи запеклим воякою, я став спецпризначенцем SAS: елегантність в одязі перестала відігравати хоч скільки-небудь значущу роль. У групі з боротьби з тероризмом мене ніхто не зобов'язував носити військову форму, і дуже швидко мій неохайний і далеко не армійський вигляд став для мене предметом особливої гордості. На жаль, інші члени групи теж ловили від цього кайф, і незабаром ми всі стали виглядати однаково, як різношерста банда патлатих південноамериканських революціонерів. Мушу зазначити, що на початку 1980-х це був останній крик моди.

Клоню я, власне, до того, що армійському начальству є діло лише до одягу та зачісок військовослужбовців: форма за статутом, довжина волосся, стан борід і вусів. Доти, доки солдат справно виконує свої обов'язки, командирам байдуже, товстий він, худий, високий, низькорослий, красень чи потвора. У MI-6 справи йдуть інакше: все, що стосується зовнішності, має величезне значення, особливо якщо вам доведеться стати секретним агентом і виконувати доручення в різних країнах, часом глибоко ворожих і дуже небезпечних.

Звісно, для цього мало мати певну зовнішність. Перспективних кандидатів, яких запрошують пройти відбірковий курс, виявляють спеціальні люди, які займаються вербуванням нових агентів у МІ-6. Часто вони обирають тих, у кого є досвід військової служби і набуті на ній навички. Розвідка на місцевості, рукопашний бій, володіння зброєю, перша медична допомога, бойові вильоти, стрибки з парашутом, самодисципліна, ходіння під вітрилом, підводне плавання або катання на лижах – ось лише деякі з них. Якщо у кандидатів немає армійського досвіду, то, найімовірніше, вони набули якихось із цих навичок у звичайному житті, володіють іноземними мовами або багато подорожували світом.

**Блетчлі-Парк у графстві
Бакінгемшир під час Другої світової війни
був штаб-квартирою головного шифру-
вального підрозділу Великої Британії.
Тут було зламано коди німецьких шифру-
вальних машин
«Енігма» і «Лоренц».**

Будь-хто перед тим, як бути прийнятим на роботу в МІ-6, проходить найретельнішу перевірку службою безпеки. Усе таємне самого кандидата, членів його сім'ї, друзів, батьків, бабусь і дідусів розглядають буквально під мікроскопом. Він проходить одну або кілька співбесід зі співробітником із перевірки благонадійності, який уміє віртуозно вивідувати будь-які секрети, які людина воліла б зберігати при собі. Кандидата розпитують про найінтимніші сторони його життя, але не тому, що інтерв'юер – збоченець, – просто йому необхідно зрозуміти, чи сприйнятливий кандидат до шантажу і чи не ризикує в міру кар'єрного просування в МІ-6 опинитися під ковпаком у чужої розвідки. Іншими словами, чи можливо зібрати на нього компромат.

Компроматом у розвідувальних колах називають компрометуючи та викривальні матеріали. Найчастіше їх підробляють, фабрикують або штучно роздмухують, щоб зганьбити або дискредитувати ту чи іншу особу, найчастіше політичного супротивника або громадського діяча. Уперше слово «компромат» з'явилося в українській мові як скорочення терміна «компрометуючи матеріали».

Якщо ви виявилися одним із небагатьох обраних, пройшли процедуру перевірки і володієте необхідними здібностями та уміннями, значить, можна братися до вивчення шпигунського ремесла – спеціальних технічних навичок, які будуть потрібні для роботи. Звичайно, за умови, що зовнішні дані дають змогу вам стати непримітною людиною.

Зміст

Передмова	3
1. Образ.....	12
2. Відхід від стеження.....	27
3. Мобільне спостереження, або стеження з коліс	42
4. Подорожі	53
5: Шпигунська схованка.....	65
6. Точковий контакт.....	73
7. Самооборона	83
8: Невинна зброя	100
9: Природна зброя	114
10. Якщо противник озброєний	127
11. Втеча й ухилення	137
12. Брехня.....	146
13. Збір розвідданих.....	156
14. Надання першої допомоги самому собі.....	173
15. Ексфільтрація агента	184
16. Екстремальні методи висадки та ексфільтрації.....	196
17. Корисні поради на різні випадки.....	208
Про авторів.....	235
Примітки.....	236

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Ред РАЙЛІ

**БУТИ ГОТОВИМ
ДО ВСЬОГО:
ПРИЙОМИ АГЕНТІВ МІ-6
ДЛЯ ЦИВІЛЬНИХ**

Переклад українською — Олег Мартан

Підписано до друку 21.10.2024 р. Формат 60x84 1/16.
Друк цифровий. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 14,85. Тираж 300 прим.

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 2458 від 30.03.2006 р.

[Перейти на сайт →](#)